

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ
NYOMDA
Cluj-Kolozsvár, St. Baron
u. 10. (Grassal-utca) 10
Főszerkesztő: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Tel. N. 32. — 538

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek érke-
zhetnek. Kéziratokat nem
visszatérítjük.

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában
Egész évre — 750
Félévre — 380
Negyedévre — 200
Egy hónapra — 70
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 3 lej
Bukarestben — 3-50

Csehszlovákiában
Egy hónapra — 25 ck
Egy szám — 1-50 ck

1924 június 5 Csütörtök

Cluj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 125. szám

5684. Szíván 3

Amerikai tapasztalataim

Irta dr. Chaim Weizmann

Az alábbi beszámolót a Cionista Világszervezet elnöke egy banketten mondotta el, amelyet az angol zsidók rendeztek tiszteletére Amerikából való visszaérkezése után.

Ez volt a harmadik amerikai látogatásom és azt hiszem az eredmények kielégítőnek mondhatók. Biztosan remélem, hogy a Keren Hajeszód ezévi kampánya oly összegeket fog eredményezni, amelynek segítségével nyugodtan és zavartalanul folytathajuk munkánkat az idén. Fontosabb ennél az, hogy sikerült Amerikában a jóakarát és a cionistákkal való együttműködés tekintélyes készségét felhalmozni és ez szerintem olyan tőke, amely a jövőben még nagyobb összegeket fog eredményezni, mint amennyit Amerika eddig adott. Meggyőződésem, hogy Amerika zsidósága őszintén és komolyan el van tökélye arra, hogy a világ zsidóságával együtt még a mi napjainkban felépítse Palesztinát.

Ezt az eredményt több okra lehet visszavezetni. Elsősorban említendő az a tényező, — amely a cionistáknak elégtételül szolgálhat — hogy az, amit eddig Palesztinában eddig alkotnunk sikerült, Amerika zsidó és nemzsidó közvéleményét egyaránt egész más véleményre hangolta. Több oldalról halljuk, hogy minden látogató, aki Palesztinából jön, legyen az cionista vagy nem, zsidó vagy nemzsidó a leg-erősebb benyomásokkal tér vissza azoknak látára, amit Palesztinában néhány év alatt teremtetünk. Testvéreink szelleme odalent, amely megbirkózott a legsúlyosabb helyzetekkel, a valóságos eredmények, amelyeket munkájukkal elértek, mint például a megművelt földterületek nagysága, a felépített házak száma, az elültetett fák mennyisége és a bevándorlók száma mind olyan eredmények, amelyek ékebben szólnak, mint a legszebb beszédek. Több helyen, ahol megfordultam, találkoztam egy két Palesztinában járt emberrel, akik azt mondták nekem, hogy a cionisták lebecsülték saját eredményeiket. Ez egész más helyzetet teremtett számunkra, mint aminő az eddigi volt és elsősorban ennek köszönhető, hogy misszionák sikkrel járt.

De még egyéb faktorok is közrejátszódtak, amelyek az amerikai zsidóságuál sokkal hatékonyabbak, mint az angol vagy más zsidó közösségeknél. Az amerikai zsidóság hatalmas tömegekből áll, amelyek a nagy centrumokban élnek és e nagy tömegeket a községek vezetőivel valami fluidum köti össze. Az amerikai zsidó számára a zsidóság közös érdeke nem akadémiusi probléma, hanem egy olyan kérdés, amellyel szemben valamilyen irányban állást kell foglalnia. Az amerikai zsidóság még nem találta meg önmagát, most van azon az uton, hogy ezt megtegye. Most küld azért, hogy zsidóságának kifejezését adjon és ebben a küzdelemben Palesztina igen fontos szerepet kezd játszani. Az amerikai zsidóság kezd megérteni, hogy a zsidóság fennmaradása érdekében Palesztina felépítése okvetlenül szükséges. Ezt utam folyamán mindenütt hallottam a nemzionistáktól. Ok megértik, hogy a legnagyobb és legeredményesebb erőszítések Amerikában csak palliatív eszközök.

A zsidóságot mint élő hatalmat fenntartani csak egy nagy, békés, önjerejében bizó Palesztina felépítésével lehet, kezdve az építést a falun és befejezve az egyetemen. Ezek azok a pozitív faktorok, amelyek ma az amerikai zsidóságban működnek és egy jó cionizmus kifejlődésén dolgoznak. Ezekon kívül van még egy néhány negatív faktor is. Azt hiszem, hogy az antiszemitizmus Amerikában növekedőben van. Továbbá az új bevándorlási törvény, amely egyértelmű a zsidóság kizárásával, összekap-

csolva azzal a tudattal, hogy Palesztina az a földdarab, amely jelentékeny számú bevándorlót fogadhat be, akik ott produktív és szabad életet élhetnek. Mindezek a Palesztina-problémát Amerikában egy reális és praktikus kérdéssé tették.

Az amerikai zsidóság nem vitatkozik már e kérdés fölött, nem tekintí ezt kísérletnek, vagy a jövő nemzedék feladatának. Egészen biztosan állíthatom, hogy ha az amerikai zsidóság összessége erejét az ország felépítésére koncentrálna, akkor Palesztina husz év alatt felépíthető. Amerikában így gondolkoznak az emterek. Biztos vagyok abban, hogy Palesztina felépítésének akarása mind nyilvánvalóbb lesz és csak igen kevés jelentékeny zsidó tényező fog Amerikában távolmaradni a munkától. Azt hiszem, hogy közel már a nap, sokkal közelebb, mint egy vagy két év előtt hittük, hogy mindaz ami Amerikában zsidó, erejét Palesztina szolgálatába fogja állítani. Azt hiszem, hogy sikerült a cionisták és nemzionisták becsületét, barátságos és teljes együttműködésének útját egyengetnem. A cionisták feladata, hogy a munkát folytassák, de meggyőződésem,

hogy olyan támogatásban lesz részük, amely nek eddig nagy hiányát érezték. Tulzán nélkül mondhatom, hogy Amerikából azzal a meggyőződéssel jöttem vissza, hogy az egész amerikai zsidóságot sikerülni fog a mandátum alapján Palesztina felépítésére egyesíteni. Biztos vagyok abban is, hogy az amerikai zsidókat a többi országok zsidóságai is követni fogják.

Nézetem szerint egy új korszak küszöbén állunk, amikor mindenütt megindul a legerőteljesebb munka Palesztina felépítése érdekében és egész Izrael egyesülése Palesztina kedvéért rövid idő kérdése. Ha ezen cél érdekében valamit tennem sikerült, akkor érdemes volt hat hónapon keresztül annyit fáradozni és dolgozni. Nehéz munka volt, de örömmel állapíthatom meg, hogy mindazt, amit a világszervezet nevében odaát elmondottam, a legnagyobb bizalommal és szeretettel fogadták. És végül még egy szót. Az amerikai zsidóság csodálkozva tekint az európai zsidókra. Sokkal nagyobb érdeklődést vár tőle Palesztina felépítésével szemben és elvárja, hogy az európai zsidóság is kivegye megfelelő mértékben részét e nagy munkában.

Megalakult az új Marx-kormány

Viharos jelenetek a birodalmi gyűlésen. Puccsal vádolják a német kommunistákat

(Berlin, június 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mialatt az új Marx-kormány az előző kabinet összes tagjából ismét megalakult, a német birodalmi gyűlésnek tegnap ismét olyan izgalmas napja volt, amilyenre alig van példa a Reichstag történetében. A gyűlés megnyitása után egymástán felszólalásra jelentkeztek a szélső jobboldal exponensei és szenzációs részletekben ismertették a kommunisták sknumunkáját. Az előadók szerint az egész Németországot behálózó harci szervezeteikkel

a kommunisták meg akarták dönteni a fennálló rendet.

Erre a célra számos fegyverraktárak, robbantó készülékük és lángröjtők volt. Az államszinyre az adta volna meg a jelt, hogy egyidejűleg merényletet követnek el a vezető államférfiak ellen. A terrorista osztagok hamis utlevellel, dumdum-golyókkal, tizusz- és kolera-

bacillusokkal voltak ellátva. Ezekről a tervekről a letartóztatott Pfeifer, Schlecht és Windau kommunista képviselőknek tudnia kellett.

Az egyik felszólaló azt indítványozta, hogy csupán Schlecht ügyét vizsgálják felül, míg a másik két kommunista szabadonbocsátására vonatkozó indítványt a birodalmi gyűlés utasítsa el. Az előadó beszéde alatt Remmele kommunista képviselő folyton zajongott, mire az elnök rendreutasította, majd kizárta az ülésről.

Remmele azonban nem hagyta el a termet.

Erre az elnök felfüggesztette az ülést, majd nemsokára ismét megnyitotta és bejelentette, hogy Remmele képviselőt husz ülésről kizárja. Az ülés után az egyes pártok vezetői értekezletre ültek össze, amelyen jóváhagyták az elnök intézkedését, mely szerint a következő üléseken karhatalom fogja megakadályozni Remmelet, hogy az ülésen részt vegyen.

Seipel állapota változatlan

A merénylő állandóan megmáslja vallomását. Az osztrák nemzetgyűlés ünnepélyes tiltakozása a merénylet ellen

(Bécs, június 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Seipel bencellár állapota biztatóan javul. A reggel felnyolokor kiadott orvosi jelentés szerint a beteg sebvizsgálatai tartósan kedvezőek, a vérömlesztés nem folozódik, a hőmérséklet 37,1, az érverés 100, légzés 28. A táplálkozás kielégítő. Jól eltöltött éjszaka után a beteg kedélyállapota élénk. Ezzel szemben a merénylő álmatlannal töltötte el az éjszakát. Javorek állapota igen komoly, de nem életveszélyes. A felesége már megérkezett Bécsbe, de az anyja még nem. Eredeti vallomásával ellentétben Javorek tagadja, hogy valakitől megbízást kapott volna a merényletre.

Kihallgatása során Javorek nagyon gyanusan viselkedik, most már ismét ragaszkodik eredeti vallomásához. Sokat komédiázik és ha ellentmondásokban, vagy hazugságokon rajtacsipik, ájúlást színlel. A nyomozás megállapította, hogy

a merénylő előzőleg Grácban járt,

de azt, hogy ott mit csinált és kivel beszélt, eddig még nem sikerült kideríteni.

A merénylővel kapcsolatban egyébként az osztrák nemzetgyűlés rendkívüli ülést tartott, amelyen a képviselők ünnepélyesen tüntettek a merénylet ellen. Miklós elnök beszédét a képviselők és a barátságos megöltöztözött közönség állva hallgatták végig. Beszédében az elnök megállapította, hogy az új

osztrák állam fennállása óta a nép még súlyosabb inségek idején sem szennyezte be politikai gyilkosságokkal a kezét. Most vállalkozott erre először egy ember, akiről kiderült, hogy hitvány. Az illetékeseknek gondoskodniuk kell arról, hogy a közéletben elkerülhetetlen küzdelmet a jövőben kultur-néphez méltó fegyverekkel vívják meg, nem pedig a gyűlölet és erőszak eszközeivel. Külön figyelmeztette a sajtót, amelyet súlyos felelősség terhel ezuttal és a jövőben is.

Frank helyetteskancellár a nyomozás eddigi eredményéről tett jelentést. A rendőrség megállapította, hogy

Javoreknek valószínűleg nem voltak bűntársai,

legalább is nincsenek rá bizonyítékok. Ha komplikációk nem állanak be, Seipel kancellár belátható időn belül ismét átveheti az államügyek vezetését.

Budapesti jelentés szerint a magyar nemzetgyűlésen Szcitovszky Béla elnök a mai ülésen melegen megemlékezett Seipel kancellárról. Szcitovszky indítványára a Ház az osztrák nemzetgyűlés elnökéhez táviratot intézett, amelyben a magyar nemzetgyűlés megrendülve a merénylet miatt a kancellár mielőbbi felgyógyulására vonatkozó kívánságát fejezi ki.

BEAU
és a
esen-
vihar
gszebb
y
krestek
teiner
ház
szám 9-61
de case de bani
Frank-Fabrik
zekrénygyár
abfi & Co
MIȘOARA
Cluj (Battyány-u.)
12-68
nk és mntaraktárak:
ur Loevy & Co. szál-
n-Maren „Stabil” gép-
yplac. — Satu-Maren
Söhne szállítók. —
noid Pollák szállító.

A magyarországi kereskedők az új vámtarifa ellen

Aranyvaluta és szabadkereskedelem

(Budapest, június 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) A szanálós biztos megérkezése óta ennek a könnyelmi, rohanó városnak képe egészen megváltozott: eltűntek azok a lázrózsák róla, melyeket a tőzsei hausse-ok korszaka festett rája. A játékosok, a hazárdörök négy évig tartó Eldorádója köre a józanság drótsóvénye szövődik egyre fojtóbban és mindazáltal egyre átalakítóbb hatással. Az átalakulás korszakát egyelőre nem jelzik kézzelfogható pénzügyi és gazdasági eredmények, de minden jel arra vall, hogy a fajvédő jelszavak mámorából felocsudó ország nagyobb megrázkódtatások nélkül kelljen a szanálás izzságh-ullámokat vető tengerén.

Az Uj Kelet munkatársa felkereste Budapest közgazdasági életének egyik reprezentáns képviselőjét, aki a szanálással kapcsolatos gazdasági és pénzügyi lehetőségekről, az aktuális gazdasági kérdésekről a következő nyilatkozatot adta:

— Ha a szanálás minden terhét, a nagy termelési krízist, mely ezzel a folyamattal együtt jár, összehasonlítjuk azzal az eredménnyel, melyet a szanálástól várunk, úgy föltétlenül helyeselnünk kell a kormány szanálási akcióját. A magyarországi kereskedelem irreális süllyedését kétségtelenül a magyar valuta szörnyű ingadozásai okozták, melyek lehetlenné tették minden kalkulációt. A szanálás, ha semmi mást nem eredményezne, mint a stabil valutára való áttérést, máris olyan szilárd bázist teremtene a mai rablózavalkodó magyarországi kereskedelemben, mely az áru és a pénz kicserélődését, a gazdasági cirkuláció rendszeres menetét lehetővé tenné.

— Természetes, hogy Budapest Nyugat és Kelet között a legfontosabb tranzit-kereskedelmi géopont lévén, minden tekintetben hivatott volna arra, hogy Romániával és a többi keleteurópai államokkal élénk külkereskedelmi viszonylatba lépjen. Ez azonban csak stabil valuta mellett volna lehetséges.

Sokan vannak, akik az aranyvalutára való áttéréstől a kereskedelem, különösen pedig a külkereskedelem megbénulását várják s a németországi példára hivatkoznak. Ez azonban téves álláspont. A belföldi termelés megdrágulása csak átmeneti lehet és a termelés normalizálása után az árak nivellálódását eredményezi majd.

— Sokkal nagyobb veszedelmet rejt magában a kormány tervbe vett vámtarifarevizója. Hiába szabadul fel az export, hiába nyílnak meg a vámsorompók, ha egyidejűleg a magas vámtételek lehetlenné teszik az exportot, vagy ha a magas exporttarifa egyidejűleg még fokozottabb belföldi drágulásra vezet, miáltal a közönség fogyasztóképessége a minimumra csökken.

— Tény, hogy a kereskedői és ipari érdekek az új vámtarifával kapcsolatban Magyarországon is haragra készülődnek fel.

— A kormány Magyarországon sem engedett még antimerkantilista politikájából.

— A kereskedelem ennél fogva a szanálás és konszolidáció, az egészséges alapokra fektetett reális pénzügyi politika lehetőségeiben látja a menekvés útját.

— Bizonyos, hogy a stabil valutában rejlő gazdasági erők egyedüli garanciái annak, hogy a mai irreális, béklyókban és beteg spekulációkban vergődő kereskedelem végre megtalálja a szabadsághoz vezető utat.

1980 LEI

a legújabb tavaszi férfiöltöny

Katz és Mendel

cégnél Cluj, Főter 10.

Herriot csatlakozott a Millerand elleni bizalmatlansági határozathoz

A szenátus többsége helyesli a baloldal akcióját. Nem ülték ki a Ruhr-vidéket a szakértői javaslatok elfogadása előtt

(Páris, június 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) A francia szocialisták vasárnap kongresszusa tudvalevően elhatározta, hogy a párt nem vesz részt a kabinetalkításban, de támogatni fogja a Herriot-kormányt. Ezzel kapcsolatban ma közzétették Herriot levelét, amelyben részletes programját közölte Leon Blum szocialista vezérrel arra az esetre, ha átvenné a kormányt. A program főbb pontjai a következők: A rendeleti uton életbeléptetett törvények hatályon kívül helyezendők, meg kell szüntetni a vatikáni nagykövetséget, a szolgálati idő csökkentésével egyidejűleg meg kell szervezni a miliciát, külpolitikai tekintetben a népek békéjére kell törekedni,

minden európai nemzetnek a népszövegség tagjává kell lennie

és helyre kell állítani Oroszországgal a normális kapcsolatot. További részében a levél kifejezi, bár a radikális párt elítéli a hatalmi politikát, a Ruhr-vidéket nem lehet addig kiűriteni, amíg a szakértők által felajánlott zálogok nincsenek meg és nem kerültek az illetékes nemzetközi szervezet kezébe. Ezt követeli az a szükséges, hogy Franciaországot és más népeket a nacionalista támadó pángermánizmussal szemben megvédelmezzék.

Hasonló értelemben nyilatkozott Painlevé

Amnesztiát kap a magyar emigráció?

Weltner Jakab és Farkas Antal visszatértek Budapestra. Göndör Ferenc beszűnteti a harcot Bethlen ellen. Peidl közveit az emigránsok és a magyar kormány között

(Budapest, június 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mint ismeretes, a magyar igazságügyminiszter nemrég rendeletet bocsátott ki, mely szerint azok a politikai menekültek, akik az ellenük kiadott bírói nyomozólevél visszavonását kérik, visszatérhetnek Magyarországra, hogy a bíróság előtt igazolják az emigrációban tanúsított magatartásukat. Ennek a rendeletnek az alapján Weltner Jakab, a magyarországi szociáldemokrata párt egyik legrégibb vezetője és a „Népszava” szerkesztője, valamint Farkas Antal író, a „Népszava” volt munkatársa ma Budapestre érkeztek, miután a nyomozólevél visszavonására vonatkozó kérésüket az igazságügyminisztérium teljesítette. Weltner és Farkas családi ügyeik készítették a hazatérésre.

A szociáldemokrata párt szerint Weltner Jakab és Farkas Antal visszatérése nem jelenti azt, hogy a külföldön tartózkodó emigránsok általánosságban haza akarnának térni, amíg az emigráció kérdése végleg nem likvidálódik. Ezzel szemben azonban úgy hírl, hogy a tulajdonoson exponált emigránsok kivételével

rövidesen az összes politikai menekültek visszatérnek.

Állítólag már a napokban hazatérnek Kondor Béámt, Lovázi Márton és Buchinger Manó is. Bécsben legalább óriási mozgolódás va az emigránsok körében. Göndör Ferenc, az emigráció legharcosabb publicistája hetenkint megjelenő „Az Ember”-ében nyílt levelet intéz a magyar kormányhoz, amelyben bizonyos feltételek mellett hajlandó abbahagyni a ma rezsim elleni harcot. A maga személyére vonatkozólag Göndör Ferenc semmit sem kér, hanem a kevésbé exponált politikai menekültek részére

az amnesztiát kibővítését kívánja.

Göndör ezt a lépést azzal indokolja, hogy magyarországi szociáldemokrata párt két év alatt ugyyszólván semmilyen eredményt nem tudott az emigráció likvidálása terén elérni.

Budapestben nagy szenzációt keltett Göndör Ferenc nyílt levele, mert úgy tudják, hogy a Bethlen-kormány is elő akarja segíteni azoknak az emigránsoknak hazatérését, akik külföldi tartózkodásuk alatt nem fejtették ki Magyarországra nézve káros működést. Hasonló érdeklődést váltott ki a most Bécsben tartózkodó

Fényes László nyilatkozata az emigráció kérdésében.

Fényes Lászlót, mint ismeretes, a kereszténykurzus első napjaiban bíróság elé állították, ahol azzal vádolták, hogy ő gyilkolta meg

is. Painlevé a sajtó képviselőinek kijelentette, teljesíthetetlennek tartja a németeknek azt a kívánságát, hogy a Ruhr-vidéket a tárgyalások megkezdése előtt ürítsék ki. A baloldali vezető politikus arról is informálta a külföldi sajtó képviselőit, hogy a szociáldemokrata párt egyhangulag határozati javaslatot fogadott el, melyben megállapítja, hogy

Millerand tullepte az alkotmány által megállapított hatáskörét,

ezért a pártnak nincsen hozzá bizalma. Herriot hozzájárult a javaslatához, azzal a fentartással azonban, a kongresszus ne tiltsa meg neki, hogy a kormányhatalmat Millerand kezéből átvehesse. A félhivatalos Havas-ügynökség jelentése szerint a szenátus tagjai közül is százhuszan csatlakoztak a baloldal Millerand elleni határozatához.

Több lap már közli az új kormány listáját. A kombinációk szerint az új francia kabinet tagjai a következők: Herriot miniszterelnök és külügyminiszter, Vistel Petral igazságügyminiszter, Nollet tábornok, vagy Renaudal hadügyminiszter, Milhaud tengerészeti, Daladier közoktatásiügyi, Sautemps szenátor belügyminiszter, Bannard munkatügyi, Queille földm. velésügyi, Godart egészségügyi, Clementel kereskedelemügyi és Doumer pénzügyminiszter.

1918 októberében gróf Tisza Istvánt. A bíróságnak egyetlen tárgyi bizonyítéka nem volt a kezében, mégis elítélte Fényes Lászlót.

Fényes László állítólag hosszas tanácskozott Peidl Gyula szociálista képviselővel, aki vasárnap és hétfőn Bécsben tartózkodott. A két politikus hír szerint fontos megbeszéléseket folytatott az emigráció többi vezetőivel és ezeknek a tanácskozásoknak alapján valószínű, hogy még júniusban többszáz munkás, esetleg

Lovási Márton, Buchinger Manó és báró Hatvani Lajos is amnesztiában részesülnek.

A tárgyalásokkal kapcsolatban Fényes László cikket írt „Az Ember” legutóbbi számában. Megállapítja, hogy Magyarországon kétségteleenül javul a vagyon- és életbiztonság. Az emigráció magatartásáról és működéséről még nem tudott teljesen tájékozódni, de úgy értesült, hogy egyes magyar közéleti személyiségek ellen rendkívül erős hangot használt, amelyet nem mindenben tud helyezni. Budapestben biztosra veszik, hogy Fényes László és Göndör Ferenc nyilatkozatai nagyban elő fogják segíteni a Bethlen-kormány által kezdeményezett és az emigráció likvidálására irányuló akciót.

Diplomáciai szakítás fenyeget Törökország, Anglia és Olaszország között

Konstantinápoly, június 4. Az angol-olasz-török konfliktus egyre nagyobb mértéket kezd ölteni. Cox angol követ értesítette a török kormányt, hogy visszautazik Londonba, ha a törököknek a Mosszul-kérdésben tanúsított álláspontja változatlan marad. A török sajtó fokozódó izgalommal fordul Olaszország ellen, amelyet nemcsak azzal vádol, hogy Rhodos szigetén csapatokat koncentrált, hanem halászcsonakokkal állandóan megfigyelés alatt tartja a török partokat is. A török közvélemény követeli néhány korosztály behívását. A konstantinápolyi olasz nagykövet néhány napja Rómában tartózkodik, ahol jelentést tesz a helyzetről.

Olaszország be akar avatkozni az albán forradalomba

Róma, június 4. Lapjelentések szerint az albán felkelők megszállták Tiranát, mire az ott megalakult ideiglenes kormány visszalépett. A nacionalisták és a kormánycsapatok között nemcsak Szkutariban, hanem Valonában is összeütközésre került a sor. Nincs kizárva, hogy a forradalmárok győzelme esetén Olaszország beavatkozik az albán eseményekbe.

„Az s

Az Uj Kelet ügyesség nem sikerül adai, am

(Cluj-Kolozs sítőjétől.) Három tosan február körülbelül haszándékkal a szerkesztőségi akadályozza amelyet az Uj érdekeinek és nak védelme é

Az Uj Kelet az ügyesség fél hónapig tüljárás eredményes siker is koronához az ügyessit bennünket, járdát megszűnt a tettesek kiléte megállapított megítélte valónos epilógus hogy minden kronológikus eseményekre é végzést.

— Ismét ró ségében — ez 15 iki számában most kivonatos

... Fél hetven főnyi Uj Kelet helyrülve, az egy katját törték ahol a berend A rendőrs rombolásról és az összes szük rendőrség ügy értesítette a maga pedig nult ki a hat hatolás után tatasát megak

Gritt

Néhány pe is megérkezett száráival és rendkívüli ér helyreállítsa. Itál fiatalemb őrsége kísért gyors és erély hogy a rombol pusztítás alatt

Az előállit az este folyam kihallgatások megfenyegette prefektus rend többi huszonkék őrizet alá.

Munkatárs rendőrprefektus

— Ami az én nem játszottban tartom folytatam. A annyijuk ügyé dönteni fognak lásban résztve egyetem rektor szükséges inté is gondoskodtak a kísérlete mennyi ujságja

Ezt irtuk volna. Megirhat érthető okokból készítősek két ta káztatása árán t elmenekülni. Eg s nylette a táma

„Az sem bizonyult be, hogy tényleg történt rombolás...”

Az Uj Kelet ellen intézett második romboló-támadás különös epilógusa. Az ügyesség megszűntette a rombolás ügyében az eljárást, mert a tetteseket nem sikerült kideríteni és a rombolás sem bizonyosodott be. Néhány régi adat, amelyből a rombolás ténye és a tettesek őrizetbevétele kiderül

(Cluj-Kolozsvár, június 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Három és fél hónappal ezelőtt, pontosan február 13-án este félkilenc órakor egy körülbelül hatvan főnyi csoport romboló szándékkal attakot intézett az Uj Kelet szerkesztőségi helyiségei ellen, hogy erőszakkal akadályozza meg annak a harcnak a folytatását, amelyet az Uj Kelet az erdélyi zsidóság életérdekeinek és megrendült személyi biztonságának védelme érdekében folytatott.

Az Uj Kelet annak idején feljelentést tett az ügyességen a támadók ellen és három és fél hónapig türelemmel várta a bevezetett eljárás eredményeit. Türeelmes várakozásunkat siker is koronázta, amennyiben ma vettük kézhez az ügyesség átiratát, amelyben arról értesít bennünket, hogy a rombolás ügyében az eljárást megszüntette azzal az indoklással, hogy a tettesek kiléte nem volt kideríthető, sőt az sem nyert megállapítást, hogy a rombolás valóban megtörtént-e vagy sem. A rombolásnak ez a különös epilógusa arra kényszerít bennünket, hogy minden kommentár nélkül, szigorúan kronológikus sorrendben újra visszatérjünk az eseményekre és utána leközzöljük az ügyészi végzést.

A február 13-iki támadás

— Ismét romboltak az Uj Kelet szerkesztőségében — ez volt a címe az Uj Kelet február 15-iki számában egyik cikkünk címe, amelyet most hivatalosan újra közlünk:

„... Félkilenc óra tájban mintegy hatvanbetven főnyi csapat elhatározta, hogy behatol az Uj Kelet helyiségeibe. Csendben, minden zajt kerülve, az egyik ajtót benyomták, a másiknak a lakajtárt törték le és behatoltak az első szobákba, ahol a berendezési tárgyakat összetörték.

A rendőrség néhány perc múlva már tudott a rombolásról és imponáló gyorsasággal tette meg az összes szükséges intézkedéseket. A központi rendőrség ügyeletes rendőrkapitánya telefonon értesítette a rendőrprefektust a történetekről, ő maga pedig négy rendőrével fatólépésben vonta ki a helyszínre, ahová alig öt perccel a behatolás után érkezett meg és rombolások folytatását megakadályozta.

Gritta rendőrprefektus nyilatkozata

Néhány perc múlva Gritta rendőrprefektus is megérkezett a kerületi kapitányságok komiszárjával és legénységével. Gritta prefektus rendkívüli eréllyel intézkedett, hogy a rendet helyreállítsa. A szerkesztőség helyiségeiben tált fiatalembereket elfogatta és a központi rendőrségre kísérte. A rendőrség lelkiismeretes, gyors és erélyes beavatkozásának köszönhető, hogy a rombolás mérete lényegesen a tavalyi pusztítás alatt maradt.

Az előállított fiatalemberek vallomását még az este folyamán jegyzőkönyvbe foglalták. A kihallgatások során az egyik fiatalembert, aki megfenyegette Gritta rendőrprefektust, a rendőrprefektus rendelkezése külön zárkába helyezték, a többi huszonkét előállítottat közös zárkában vették őrizet alá.

Munkatársunk ma délelőtt felkereste Gritta rendőrprefektust, aki a következőket jelentette ki:

— Ami az előállított fiatalembereket illeti, én nem játszom letartóztatásdít, mindaddig őrizetben tartom őket, míg a vizsgálatot le nem folytatom. A vizsgálat lefolytatása után mindannyiuk ügyét átteszem az ügyességre, ahol dönteni fognak további sorsuk felett. A rombolásban résztvevő diákok névsorát megküldöm az egyetem rektorának, hogy ő is megtehesse a szükséges intézkedéseket. A magam részéről már is gondoskodtam arról, hogy hasonló támadásoknak a kísérlete ellen is biztossam Cluj valamennyi ujságjait.”

Ami akkor nem irtunk meg

Ezt irtuk. Bár még többet is irhattunk volna. Megirhattuk volna azt is, — amit akkor érthető okokból hallgattunk el — hogy a szerkesztőség két tagja csak testi épségének kockáztatása árán tudott a támadók kezei közül elmenekülni. Egyik közülök napokig ágyban szünyelt a támadás következményeit.

Az ellenünk intézett rombolásról részletes tudósításban számoltak be az összes kolozsvári kisebbségi lapok, de hosszú cikkben számolt be róla a kormány hivatalos lapja, az „Infra-tiresa” és a nemzeti párt lapja, a „Patria” is, amelynek egyik munkatársa egyébként közvetlenül a rombolás után az Uj Kelet szerkesztőségében járt, ahol személyesen győződhetett meg a rombolók munkájáról.

A rombolás után munkatársunk a rendőrségre sietett, ahol Gritta prefektus személyesen vezette az őrizetbevételek kihallgatását. Ugyanazon este kaptuk Gritta prefektus fent közölt nyilatkozatát is.

Néhány nap múlva rövid hírből számoltunk be arról, hogy a rendőrségi vizsgálat végetért, a letartóztatottakat szabadonbocsátották, ügyüket áttették az ügyességre, ahol megindították ellenük az eljárást.

Ez a február 13-iki Uj Kelet elleni támadás riport-része, amely dióhéjban összefoglalva ennyi:

Az Uj Keletet február 13-ikán este megtámadták, az egyik szerkesztőségi szoba berendezését és egy írógépet összeromboltak, huszonkét rombolót a rendőrség tettenért, mindannyiukat előállították a rendőrségen, ahol szabályszerűen lefolytatták ellenük a vizsgálatot és ügyüket az iratokkal együtt áttették az ügyességre.

A jogi következmények

Ami az eset jogi következményeit illeti, az Uj Kelet jogi képviselője a lapvállalat nevében megtette a feljelentést az ügyességen a rombolók ellen. A feljelentéshez leltárt is csatolt, amelyekben felsorolta azokat a berendezési eszközöket, amelyek a rombolás áldozatául estek.

Ide pontot teszünk. Elmult három és fél hónap, amely idő alatt semmi felemlítésre méltó sem történt ebben az ügyben.

Ma a következő végzést kézbesítették az Uj Keletnek:

PARCHETUL TRIBUNALULUI CLUJ

No. 2188—924.

In orice cerere rugam a se referi la acest numar

Noi Primul Procuror al Tribunalului Cluj, avand in vedere dispozitiile art. 101 punctul 3 Pp. stingem cercetarea prealabila efectuata contra autori necunoscuti pentru crima violare de domiciliu si pentru delictul de degradarea bunurilor altuia.

Partea vatamata poate recurge contra acestor hotarari in termen de 8 zile dela primirea ei la Dl. Procuror general al Curtei de Apel Cluj, sau poate sa-si insuseasca in acelas termen ca singura reprezentarea acuzarii, urmand sa declare aceata verbal sau in scris, si in termenul mentionat mai sus la Dl Judecator de instructie al Tribunalului Cluj, si odata cu aceasta sa ceara acolo si ordonarea instructie, in sensul art. 99. al. final. Pp.

Recursul adresat Dnui Procuror general al Curtei de Apel Cluj este indicat a se prezenta la subsemmnatul.

Motive:

Din cercetarile Politei Cluj nu reiese cine sunt autorii cari au patruns in redactia ziarului Uj Kelet in seara zilei de 13 Februarie 1924.

Nu s'a constatat ca in adevar s'au distrus unele lucruri si nici de catre cine.

Cluj, la 21 Maiu 1924.

Prim Procuror Procuror
s s. Dr. Liviu Gh. Ilea s.s. Dr. Zamfir Saragea
Pentru conformitate
(L. S.) Indescifrabil

Az ügyészi végzés magyar fordításban így hangzik:

A kolozsvári törvényszék ügyességétől

2183—924 sz.

Bármilyen kérdés esetén a fenti számra tessék hivatkozni.

Mi, a kolozsvári törvényszék főügyésze a bünygi perrendtartás 101. cikkelyének 3. pontja alapján, megszüntetjük az ismeretlen tettesek

ellen magánlaksértésért és idegen vagyron rongálásért folyamatba tett előzetes eljárást.

A sértett fél nyolc napon belül felelkezhet ez ellen a határozat ellen a kolozsvári ítélőtábla főügyészehez, vagy pedig ezalatt ez idő alatt átvetheti a vád képviselőjét, azzal a feltétellel, hogy ebbeli szándékát szóban vagy írásban a fentemlített időn belül közli a kolozsvári törvényszék vizsgálóbírójával és ugyanakkor kéri a vizsgálat elrendelését a bünygi perrendtartás 99. cikkének utolsó bekezdése alapján.

A kolozsvári ítélőtábla főügyészehez intézett fellebbezést jelen végzés aláírója utján kell be-terjeszteni.

Indokolás:

A kolozsvári rendőrség nyomozásából nem volt kideríthető, kik hatoltak be 1924 február 13-án este az „Uj Kelet” szerkesztőségének helyiségeibe. Nem nyert megállapítást az sem, hogy valójában történt-e rombolás, sem az, hogy kik által.

Cluj, la 21 Maiu 1924.

Dr. Liviu Gh. Ilea sk.
főügyész.

Dr. Zamfir Saragea sk.
ügyész.

A kiadvány hitelül:
Olvashatatlan aláírás.

(P. H.)

Távol áll tőlünk a szándék, hogy az ügyességi végzést a nyilvánosság előtt kritika tárgyává tegyük, de a magunk részéről föltlenül élni kívánunk törvényadta jogunkkal és az ügyességi végzést a rendelkezésünkre álló időn belül jogi képviselőnk utján meg fogjuk felelkezni.

Meg fogjuk felelkezni a végzést egyrészt a magunk igazának teljes tudatában is, mert téves jogi judiciumnak tartjuk az ügyességi végzésnek különösen azt a részét, amely leszögezi, hogy a rombolás ténye nem volt megállapítható, holott a rombolást a pillanatnyi gyorsasággal helyszínre érkezett rendőri közegek maguk konstatálták, de másrészt azért is, mert az ország közbiztonságának érdeke is megkívánja, hogy az elkövetett bűn ne maradjon megtorlatlanul.

A szatmármegyei orvosok sérelmei

A nagybányai orvoskongresszus tiltakozik a horribilis adókövetések ellen

(Baia-Mare, június 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma fejezték be Nagybanán az országos orvosszövetség szatmári fiókjának kongresszusát. A kongresszus meghívott vendégei közül Saveanu közegészségügyi miniszter kimentette magát. Távolmaradását a kongresszus sajnálattal vette tudomásul, mert úgy tervezték, hogy a miniszter jelenlétét felhasználják a szatmármegyei orvosok adósérelmeinek ismertetésére. A nagykarolyi adókövetőbizottság ugyanis horribilis adókkal rótt meg a vármegye orvosait anélkül, hogy anyagi helyzetükről és kereseti viszonyaikról objektív információt szerzett volna be. Az orvosi kar érdekeinek megvédésére hivatalból dr. Marchis Romulus vármegyei tisztifőorvost neveztek ki a bizottságba, aki azonban egyáltalán nem ismerős a viszonyokkal. Az ő közreműködésével történt, hogy például dr. Klein Alfréd szatmári orvosra 200 ezer lej évi adót róttak ki.

Az orvoskongresszus konstatálta, hogy Marchis Romulus dr. tisztifőorvos közreműködése törvényellenes, mert köztisztviselő nem lehet az adókövetőbizottság tagja. Tekintettel arra, hogy dr. Bottonyi Alajos ezeket a sérelmeket a miniszter távolléte miatt nem terjeszthette elő, az orvoskongresszus memorandumban fogja kérni az adókövetések revízióját.

A kongresszust Catuniari prefektus nyitotta meg. Titu Jonescu közegészségügyi felügyelő válaszában örömmel üdvözölte a szatmármegyei orvosok iniciatíváját az orvosi tudás kimélyítésére és megalégedéssel tapasztalta, hogy a különböző nemzetiségű orvosok között a legtökéletesebb harmónia van. Az adminisztratív ügyek elintézése után Hatiegan kolozsvári professzor a szervek vérbajos megbetegedéséről, dr. Köhalmi Lajos nagykarolyi orvos pedig a tuberkulózis sebészeti gyógyításáról tartott előadást. Bankett után a kongresszus résztvevői kirándultak Alsófernezele, ahol megtekintették az állami kohóműveket és a Phönixkénessavgyárat. Este a városi színházban hangverseny volt Gróf László szintársulatának közreműködésével. Szerdán a kongresszus szakelőadásokkal telt el. Az orvosok délután megtekintették a festőkolónia kiállítását és az esti vonattal elutaztak.

Honfoglalásra indulnak a békés menetszázadok

Konstancán keresztül vezet Palesztína országútja. Lengyelországból egész hitközségek vándorolnak ki. Növekszik az erdélyi kivándorlók száma

Irta dr. Weissburg Chaim

Konstanca, május 30. Valaha régen, tíz évvel ezelőtt, mikor Palesztinában turistáskodtunk, az a zsidó munkásfiú, aki vezetett bennünket, a sok rom után, melyet megmutogatott nekünk, különös megilletődéssel állott meg egy újabb romkalmaz előtt.

— Uraim, Bné-Brák romjai fölött állunk — mondotta.

A forró napsütésben úgy fehérltek a szédobált kövek, mint egy mohamedán temető. Kecskék legelésztek a kövek között, arab fellah karcolta fadarabjával a drága földet a hegyoldalon s köröskörül, ameddig a szem ellátott, vályogvaskos arab falvak felől hozta a szellő a fojtó füstszagot. Sehol zsidó munkának semmi nyoma! Sehol olyan sallyal nem nehezedett keblünk az a tudat, mint ott, hogy örökségünknek ez a dicső pontja még nem a miénk.

A minden ifju-zsidó legszebb ideáljának, a forradalmár-tudós Rabbi Akibának városában voltunk, a Barkochba-szabadságharc főszínházában, Bné-Brákban. Abban a Bné-Brákban, ahol Rabbi Jóhósua, Rabbi Eliezer, Rabbi Előázár ben Azarja, Rabbi Akiba és Rabbi Tárfon az egész széder-éjjelen az egyiptomi kivándorlásról beszéltek. Igen! A római iga lerázásáról beszéltek a nemzet akkori vezérei, mert a leselkedő római kémek elől a vallási szertartásokat kellett felhasználniuk a nemzet sorsának megbeszélésére. Amíg feljött a reggel! És akkor eljött az ifjuság, a tanítványok és szólottak:

— Mesterek! Ime telvirradt a hajnal. Elérkezett a cselekvés ideje.

Ó, milyen élet pezsegetett itt valaha, milyen érzések, milyen gondolatok keltek innen szárnyra! És most kecskék legelnek a porladó romok között...

— Vajjon mikor lesz ez a hely is újra a miénk? — kérdeztük lehangoltan.

A munkás rezignáltan legyintett a kezével.

Nézem a sürgést-forgást a constanzai kikötőben. Újra Palesztinába indul a hajó. Valaha, ha az utánunk jövő nemzedékek megírják a mi történelmünket, Constanza neve jelentős szerepet fog betölteni ebben a történelemben. A keleti zsidóság nagy tömegei ezen a kikötőn keresztül ömlesztik most honfoglaló osztágaikat Erec Jisrael harmadik elfoglalására.

Lengyel tehervonatok futnak be a hajó melléti sínekre. Robosztus munkások nehéz ládákat fordítanak le a vagonokból. Nézem a felirásokat a ládákon:

ABRAHAM GORDON, BNE-BRAK, ERETZ-ISRAEL

És a többi láda sorban mindaz, amit ezek a kerekék a messzi északról idáig gördítettek s amit ezután a langyos, kéksziú nagy víz türelmesen vesz a hátára, — mind Bné-Brákba készül. Új helységnevet fog beiktatni a palesztinai posta. A Rabbi Akiba-Barkochba városának régi nevét. Paradoxonnak látszik ez. Dehát paradoxon az is, hogy amikor egykori elnyomóinkat, az egyiptomiakat, babiloniakat, rómaiakat évezredek pora nyomja, mi ifjai erővel építünk magunknak új hazát a — kétezer év előtti régi haza helyén.

Egy egész hitközség indult el Lengyelországból Bné-Brákba. Az egész hitközség, apraja-nagyja, rasekólostól, rabbistól, sakterostól, sameszostól. A szejfer-tórákat is viszik magukkal. Egy lélek sem maradt odahaza. Azt mondják, hogy Lengyelországban ezután már ez lesz a rendszer. Számos más hitközség máris követi a példát. Megvásárolnak egy darab földet Palesztinában talnak vagy városnak és aztán — megy az egész község. Mesélnek, hogy soha olyan lázas lelkesedés nem vett erőt zsidó tömegeken, mint eanek a csoportnak az indulásánál. Huszonhatezer zsidó volt kint a varsói pályaudvaron és csak perronjegyet — hatezret váltottak meg.

Az egész, ötmillió lengyel zsidóságon erőt vett a Palesztinába való kivándorlás láza. Pedig már levitéz lett az antiszemitizmusnak a brutális formája. Ott

nem virtus már a tömegeknél, hogy védtelen egykét zsidót halálra verjenek. Valaha, két-három évvel ezelőtt így volt Lengyelországban. De sokáig nem lehetett így. A zsidó fiatalok összefogott, szintén csoportokban járt és egyszerűen nem tűrte az atrocitásokat. Tehette, mert Lengyelországban nagy tömegekben lakik a zsidóság. Ettől eltekintve a lengyel kormány is belátta, hogy az ország jóhírneve romlásának, a lengyel valuta katasztrófális züllesztésének egyszer véget kell vetni és a hatóságok — helyreállították a rendet. A brutális antiszemitizmus azonban még nem minden. Olyan gazdasági elnyomás következett ez után — és tart még ma is —, hogy egy-egy rendelettel egész zsidó osztályok jutottak és jutnak koldusbotra.

Ezek a kivándorlás negatív okai. Vannak azonban pozitív okok is. Palesztina fejlődik. Zsidóországból jó hírek jönnek. Bármily kevesen is voltunk mi, boldogul lelkes cionisták, verejtékes munkánkunk lépésről-lépésre mind jobban és jobban láthatóbbá lesznek az eredményei: a hazátlan, üzött zsidónak — haza lehet menni.

Bámulatos, mennyire elterjedt a héber nyelv a háborút követő pár esztendő alatt a galutban is. A lengyelországi Tarbutnak csak középiskolája mintegy tizenhét működik. És alapos munkát végeznek. Különösen az ifju utasok között csak elvétve lehet hallani egy-egy zargon, vagy lengyel szót.

Egy csernovitzi chaluccal beszélgetek. Elragadtatással beszél egy erdélyi chalucársáról, Sabbat Jöchiélről (Szombat Gyula!) Hogy milyen derék, igazi chaluc!

— Nos — kérdelem — miért nem utazik veletek, hiszen ha jól tudom, már kitöltött a két évet?

— Nem tud még perferktül héberül, kérem — feleli vállvonogatva. — Hja, nekünk chalucoknak tudnunk kell a nyelvet.

Csak az erdélyiek állnak szigetként a héberül beszélők között. Csak mi nem fogjuk fel kellő komolysággal a hebraizálás fontos ügyét. A rubel-naszrai kolonistákkal utazó tarbutista gyerekek fölelnek s boldogan újságolják, ha egy-egy szót megértenek a folyékony héber beszédből, de sokra ők sem mennek. Az öreg Salamonra is átragad a láz és héberül kiált le valamit nekem a hajóról, de olyan héber-arameus egyveleg kerül ki belőle, hogy a végén — saját bevallása szerint — ő sem érti meg. Azt akarta elpanaszolni, hogy nincs a hajón — alsóspartnere.

Az erdélyi kivándorlók az egész romániai kivándorló-kontingens 60 százalékát teszik ki mostanában. Pedig nagyon meg van nehezítve a kivándorlás. Palesztina felé éppen olyan nehéz az utlevél megszerzése, mint Amerika felé. Ugy látszik a divatos „Áfare la Palestina“ jelszó ellenére sem akarják, hogy az oly egyszerűen bevált politikai levelező csatorna egyszerre eltűnjék az országból. Átlag azonban így is mintegy száz lélek vitorlázik Erdélyből minden hajóval Palesztinába. És ez a szám állandóan növekszik. Elérkezett a legfőbb ideje, hogy a Palesztina-munkát most már jobban, célszerűbben szervezzük meg. Ki kell építenünk a Palesztina-hivatalt a maga külön, begyakorolt személyzetével s miként a regáti zsidóságnak, meg kell teremtenünk azokat a szervezeteket, melyek az erdélyi zsidóságot kereskedelmi és egyéb tereken is szorosabb kapcsolatba hozzák Palesztinával. Nekünk is vannak árunk, melyeket — mint a bucaresti Romano-Palestina teszi — egyszerűen exportálhatnánk Palesztinába s nálunk is igen sokan vannak, kik városi telkeket vagy hirtokot óhajtanának vásárolni. A regáti zsidóság már létesített egy városrészt Haifában, a Karmelen s most utazott ki a bucaresti Palesztina-hivatal egyik megbízottja egy újabb városrész számára telket vásárolni. Csak a közöshajnak tennék eleget, ha ugyan-ezeket az akciókat nálunk is bevezetnők. A legközelebbi Nagy Intéző Bizottsági ülésnek lesz a feladata ezekkel a kérdésekkel foglalkozni.

A legtöbb erdélyi harmadik osztályon utazik Igaz, hogy ez takarékosági szempontból sokat jelent. (Egy kedvezményes III. osztályu hajójegy ára 2000 lej, II. osztályu 6400 lej, I. osztályu 10.000 lej) Én azonban mindenkit, aki csak teheti, lebeszélék arról, hogy III. osztályon utazó. A III. osztály az S. M. R. hajóin az, ami az oceánjárókon a IV. osztály — fedélköz s dacára, hogy most már gyakrabban indít a társaság hajókat, annyian veszik igénybe ezt az osztályt, hogy valósággal úgy össze vannak préselve az utasok, mint a heringek. Aki azonban I. vagy II. osztályon akar utazni, annak legalább három héttel a hajóindulás előtt meg kell váltania a jegyét, mert pl. ebben a hónapban már a 20. évi és 27. évi hajókra is le vannak foglalva az összes I. és II. osztályu jegyek a varsói Palesztinahivatal részéről. A legutóbbi hajónál szerzett tapasztalatok alapján még III. osztályu jegyről is tanácsos jó előre gondoskodni. A kivándorlók podgyászait — ha nem sok — ingyen szállítja a hajó. Ha azonban ez bizonyos mértéket meghalad — pl. most is egy rubelnuaszrai telepesnek két vagon podgyászta volt — tonnákat 34 shillinget (1 font = 20 shilling) számítanak fel.

Sokszor néztem már végig hajóindulást Palesztinába és mindig valami különös érzés vesz erőt rajtam. Az ember határozottan úgy érzi, mikor a hajóra felszálló nyugzú zsidó tömeget nézi, hogy egy valóságos honfoglalás egyik fázisa játszódik le előtte s menetszázad indul el minden küzdelemre készen. Csak hogy ebben a menetszázadba örömmel jelentkezik mindenki.

— Egy vallomással tartozom Önnek — mondotta a kolozsvári milliomos, ki egy nagyobb tükés csoport megbízásából megy ki „szétnézni“. Én eddig sohasem hittem, de most látom, milyen komoly az Önök munkája.

Bizony sokszor még a cionista vezetők sem hiszik, milyen komoly stádiumba jutott a mi mozgalmunk.

S mindig felejthetetlen az a pillanat, amikor a hajó elindul. Ugy néz ki a nagy hajó, mint egy óriási emberpiramis. Alul az öregek s fent a tetőkön a chalucok. Egyszerre felcsendül a Hatikva, vidáman s mégis áhitatot keltőbben, mint a mi szomorú galutunkban. S aztán következnek a palesztinai dalok, míg csak a hajó el nem tűnik a világító torony mögött. Ó, a chalucok és chalucák minden palesztinai dalt jól tudnak! Mellettem sir egy erdélyi ember. Szinte bánt, hogy ilyen hangulatban valaki sirni is tud.

Ó, nem az fájt, hogy ők mennek — mondja — hanem az, hogy én még nem lehetek velük.

A mindinkább kisebbedő hajóról egy hangos, mindent tulszárnyaló kiáltás hallatszik át hozzáuk: „Hédad Haggibbor!“ Éljen a Haggibbor!

Bézi kiáltja, a Haggibbor Bézi. Vajjon arra a Haggibborra gondolja-e, melyet itt hagytott, vagy pedig a jeruzsálemire, amelybe be akar lépni, nem tudom. Hogy a jeruzsálemi Haggibbor örökre fog élni, fejlődni és virágozni, ahhoz kétség nem férhet.

A Keren Hajjeszód

közmunkákra és közérdekű befektetésekre eddig 98.000 font sterlinget adott ki. A Keren Hajjeszód munkát ad chalucainknak.

A Keren Hajjeszód építi fel Erec Jisráélt

Csodahatású gyógyfürdő!

Erdélyi Pöstyén

Bizsa (Büdöspataka) (Szolnokdebeka - m.) Biztos gyógyítás csúsz, rheuma, köszvény ellen. Vasuti megálló, szállodák, étterem (ritualis). A telepen állandó orvosi felügyelet

A kiváló minőségű

D

reher-Haggenmacher-Sör kapható!

Kérjük mindenütt!

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
 Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
 Felelős szerkesztő: Dr. Marton Ernő
 Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
 Előfizetési árak: Egy hónapra 70 lei, negyedévre 200 le félévre 380 lei, egész évre 750 lei.

— Az Uj Kelet legközelebbi száma a csütörtöki nemzeti ünnepre elrendelt általános munkaszünet miatt szombaton a rendes időben jelenik meg. Szombati ünnepi számunk gazdag és változatos tartalommal fog megjelenni. Ugyanakkor mellékeljük előfizetőinknek az Uj Kelet Hetilapját.

— Kacziány Géza pöre. A budapesti királyi büntetőtörvényszéken Töröki tanácsa tegnap tárgyalta Kacziány Géza pörét, ki ellen az ügyészség néhai Ferenc József és IV. Károly magyar királyok emlékeinek meggyalázása miatt vádiratot nyújtott be. Jákó főügyész helyettes vádbeszéde az, melyben hangsúlyozza, hogy Kacziány Géza könyvének tónusa és modora nem történelmi kritika emlékeztet, hanem becsületbeli sértetéseket tartalmaz. Kacziány védőbeszédében hangsúlyozza, hogy a királyi háznak semmiféle közjogi védelemben nem lehet része Magyarországon. A bíróság másfél óráos tanácskozás után meghozta ítéletét, melyben Kacziányt bűnösnek mondja ki az elhunyt királyok emlékeinek meggyalázásában és ezért az egybűtő szakaszok alkalmazásával a szerzőt száznegyvenezer korona fő- és harmincezer korona mellékbüntetésre ítéli; Kacziány fűzeteit az ügyészség elkoboztatta.

— A budapesti Tanítói Banknak kétezer károsultja van. Budapestről jelentik: A tönkrement Tanítói Banknak eddig kétezer károsultja jelentkezett a Pénzügyi Központnál. A károsultak között jótékonyági egyesületek, kis egyházközségek is vannak. Nyolcozár ügyfél egymillió koronán aluli károsítást szenvedett. A bejelentett károkozás másfélmilliárdra rug.

— A kolozsvári egyetem új pöre tizenhat lakójával. Alig néhány hónap telt el az egyetem új kerületi lakótelepének építésével, amelynek során az egyetem végre is kilakoltatta Mikó-utcai lakóit és ma már újabb kilakoltatási pert indított az egyetem tizenhat főbérletje ellen. A múlt év márciusában ugyanis az egyetem a str. Babes 13. számú házat megvette, hogy azt lebontassa és a helyére diákotthont építtessen. Az egyetem megindította a kilakoltatási eljárást a lakók ellen és dacára, hogy az ügyben már többször volt tárgyalás, még mindig nem hoztak végleges döntést, mert az ítéletet mindannyiszor megfellebbezték és így az ügy még most is folyamatban van. Az egyetem az új lakótelep alapján újabb pert indított a tizenhat bérlő ellen és az ügyben a járásbírósnál a mai napra volt kitűzve a tárgyalás, de nem került a sor ítélethozatalra, mert a bírónak a bizonyítást kérte, hogy az egyetem valóban diákotthont akar létesíteni. Az ügyben a tárgyalást június huszonegyre tárták ki.

— Svéd expedíció a Spitzbergákra. Stockholmól jelentik: Svédország június végén egy geológusokból álló expedíciót küld a Spitzbergákra, hogy kutassák ki az ottani szénbányákat. Valamikor ugyanis bányásztak ott szénen, azonban a szállítási viszonyok fonyatékossága miatt nem lehetett e bányákat kihasználni. A kanadai geológusok kongresszusán kifejtett vélemények szerint a Spitzbergákban 8750 millió tonna szén aknázható ki.

— Budapesten kizárták a nőiszabómunkásokat. Budapestről jelentik: Ma reggel az összes nőiszabók kizárták munkáikat, miáltal négyszázötven férfi és kétezer nőimunkás maradt állás nélkül. A munkások keveselték a jelenlegi 11.800 koronás órabért, amelynél többet azonban a munkaadók nem hajlandók megadni. A ruhakészítő országos szövetsége katasztrófális üzletmenetről panaszkodik.

— Abdul Kadir török herceg feleségül vett egy magyar táncosnőt. Budapestről jelentik: A magyar fővárosban megtelepedett Abdul Kadir török herceg feleségül vette Waldonis Born Irént, a Cercle des Étrangers táncosnőjét. A táncosnőt, aki a hercegnek immár negyedik felesége, Abdul Kadir elvitte első feleségéhez, aki homlokon csókolta és nyakára akasztotta igazgyöngyoszárt az új asszonyának.

Románia ellenségei szitják az antiszemita agitációt?

A hatóságok új irányban nyomoznak az antiszemita agitáció ügyében. Letartóztattak egy magyar fiatalembert zsidóellenes tüntetés miatt

(Cluj Kolozsvár, június 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szombatról vasárnapra virradó éjjel a Calea Regele Ferdinandon posztoló rendőrörszem egy fiatalemberre lett figyelmes, aki hangosan énekelte a *Imnul Studentesc*-et és a rendőr felszólítására sem volt hajlandó felhagyni az utcai énekléssel.

A renitenskedő fiatalembert a rendőr azonnal bekísérte a központi rendőrségre, ahol megmotozásakor, annak ellenére, hogy fegyverviselési engedélye nem volt, töltött revolvert találtak nála.

Igazoltatásakor kiderült, hogy Bogdán Károly magyar nemzetiségű magánhivatalnokkal azonos és több antiszemita jellegű atrocitásban vett részt. Gritta rendőrprefektus azonnal elrendelte Bogdán letartóztatását és átkísértette a hadbíróshoz, ahol garáza viselkedéséért és töltött fegyverviselésért vonják felelősségre.

Illetékes hatósági helyeken igen különösnek találják, hogy a szélsőségesen sovíniszta román nemzeti mozgalom aktív résztvevői közé ma-

gyar nemzetiségű egyének is belekeveredtek. Ezt a mindenesetre gyanús körülményt hatósági körökben arra magyarázzák, hogy néhány irredenta törekvésű magyar ifju tudatosan szítja a kolozsvári antiszemita-sovíniszta mozgalmat, pusztán a rend megbontása érdekében.

Illetékes helyről nyert információk szerint, a hatóságok már pozitív adatokat is szereztek be arról, hogy az antiszemita agitációt általános zürzavar kedvéért a háttérből különböző, Romániával ellenséges kezek is mozgatják és éppen ezért igen súlyosan itélik Bogdán esetét, akinél, mint már említettük, egy töltött revolvert is találtak.

A hadbíróshoz, amely előtt az ügy aktái fekszenek, ebben az irányban is kiterjeszti a nyomozás szálait. A magunk részéről meg vagyunk győződve arról, hogy a higgadt és a konszolidációt kereső magyar elemeknek éppen úgy nincs közük az antiszemita atrocitásokhoz, mint amennyire távol áll a kilengésektől az erdélyi románság komoly és érett többsége.

A kormánypart craiovai népgyűlése.

Bukarestből jelentik: A liberális párt craiovai gyűlésén Bratianu miniszterelnök kijelentette, hogy pártja folytatni fogja munkáját, amelyet a demokrácia nacionalizmus elvei vezetnek. Nemcsak a regát, hanem a csatolt területek felszabadított népe iránt is teljes figyelmet szentel. Kéri, hogy zárják ki a pártéletből a kis szenvedélyeket, amelyeknek az ország nagy érdekei előtt el kell némuulniok. A miniszterelnök után Duca beszélt, aki szerint a kormány még nem fejezte be kitűzött programját, ezért folytatni fogja munkáját, amelynek főcélja az ország alapjainak biztosítása.

— A magyarországi újjáépítés terve sikeresen halad előre. A londoni „Times“ megelégedéssel állapítja meg, hogy a magyar újjáépítés terve sikerrel halad előre. A lap úgy hiszi, hogy a magyar külső kölcsönt még júniusban kibocsátják. Amint a lap értesül, a magyar kormány erőlyesen halad azon az uton, mely a takarékosághoz vezet. Hasonló módon ír a „Manchester Guardian“ is.

— A református kollégiumban lesz a kisebbségi újságírók néptünetpélya. Pünkösöd vasárnapján két néptünetpélya lesz Kolozsváron. A román újságírók is pünkösödkor rendezik ünnepélyüket a sétatéren. A kisebbségi újságírók néptünetpélya mint már megírtuk a református kollégiumban lesz. A délutáni és esti kabaréban legjobb színészeink fognak fellépni. Este pedig nyári táncmulatság fejezi be az ünnepélyt.

— Amerika nem kutatja Németország háborús bűnösségét. Washingtonból jelentik: A szenátus külügyi bizottsága nyolc szavazattal hat ellenében elutasította azt a határozatot, amely azt kívánja, Amerika vizsgálja meg, hogy mennyiben bűnös Németország a világháború felidőzésében.

Maláriajárvány Oroszországban.

Rigából jelentik: Oroszország minden részében malária járvány dühög. A közegészségügyi statisztika hatmillió maláriamegbetegedésről számol be, de valószínű, hogy a statisztika fogyatékos. Általános a panasz, hogy a malária legyőzésére nem áll megfelelő chinin rendelkezésre. Mindössze hatvanezer kiló van raktáron, holott már a járvány elején 180 ezer kilóra volt szükség.

Tizenhat bolgár komitácit tartóztatott le a román-bolgár vegyes bizottság.

Bukarestből jelentik: A komitácik megfékezésére kiküldött román-bolgár vegyes bizottság határozata alapján a bolgár kormány letartóztatott 16 bolgár komitácit, akik számos ízben betörték Dobrudzsába és ott fosztogattak. A bolgár sajtó ezt az eljárást Bulgária barátsága és békekészsége jelének mondja és kéri Romániát, hogy ugyanily koncilians magatartást tanúsítson a lefoglalt bolgár vagyonok zár alól mentesítése ügyében.

Abdul Medzsíd mégis szultán lesz

Konstantinápoly, június 4. I ceni hírek szerint Abdul Medzsíd szultán francia védelem alatt gyakorolni fogja Damaszkuszban a kalifátus jogait. Erre az elhatározásra a szultánt az bírta rá, hogy tizenöt személy számáról kell gondoskodnia, azonban mindössze negyvenezer aranyárka fölött rendelkezik. Kérdéses, vajjon Franciaország e lépéssel megnyeri-e az arabok rokonszenvét. A Kairóban megjelenő „All Mukattam“ című újság közli, hogy Anglia, Amerika és Itália arra szólították fel Franciaországot, hogy Szíriát haladéktalanul őrítse ki. Ha ez a hír igaz, akkor ez kétségtelenül összefügg a francia kalifátusi tervvel.

Óriási botrány az olasz parlamentben

Róma, június 4. Óriási botrány zajlott le az olasz parlament tegnapi ülésén. Manzini szocialista képviselő éles beszédben kikelt a diktatura ellen és azt az álláspontot foglalta el, hogy az ugynevezett demokratikus államok helyett inkább a szovjetkormányt kellene előnybe részesíteni. Ennél a mondatnál a kamara üléstermének baloldaláról „Éljen Oroszország! Éljen Lenin!“ kiáltások hangzottak el, mire az egész jobboldal felháborodva pattant fel a helyéről. Néhány jobboldali képviselő a kommunistákra vetette magát, a terembiztosok azonban megakadályozták, hogy összecsapásra kerüljön sor.

Kiterjesztik az angol nők választójogát

London, június 4. Az alsóház állandó bizottsága elfogadta a munkáspártnak azt az indítványát, hogy a férfakkal egyenlő mértékben a nőknek is 21 éves kortól adják meg a szavazati jogot. Ha a javaslat törvényvé válik, az angol választók száma négy és félmillió női szavazóval fog gyarapodni.

A német-orsz konfliktus

Berlin, június 4. A szovjetkormány külön kurirral küldötte el a berlini orosz kereskedelmi missziója ügyében kitört konfliktusra vonatkozó válaszmát. Az oroszok fentartják előző jegyzékükben foglalt követeléseiket, úgy hogy a békés megoldás rendkívül nehéznek látszik.

Kötött harisnya minden színben 25 lei

Flohr-harisnya minden színben 44 lei

NAGY HARISNYA-VÁSÁR

Muszlin-harisnya divat-színben 58 lei

Cérna-muszlin minden színben 90 lei

MÉLYEN LE-SZALLITOTT ÁRAKKAL

Selyemfátyol minden színben 125 lei

BLATT

FÖTÉR 13

Divatkeztükben és kötöttárunkban óriási választék! A legjobb harisnyák csak BLATT-nál kaphatók!

lik osztályon utazik...
 II. osztályu hajójegy 400 lej, I. osztályu...
 III. osztályon utaz...
 I. R. hajóin az, ami...
 — fedélköz s da...
 ban indít a társaság...
 ybe ezt az osztályt...
 vannak préselve az...
 ki azonban I. vagy...
 nak legalább három...
 meg kell váltania a...
 apban már a 20 ihi...
 k foglalva az összes...
 sorsói Palesztinahiva...
 ónál szerzett tapaszt...
 ályu jegyről is taná...
 kívándorlók podgyá...
 egyen szállítja a hajó...
 tétet meghalad —...
 telepesnek két vagon...
 4 shillinget (1 font=

hajóindulást Palesz...
 nös értes vesz erőt...
 a ugy érzi mikor a...
 tömeget nézi, hogy...
 k fázisa játszódik le...
 minden küzdelemre...
 metszázadba örömmel

om Önök — mon...
 ki egy nagyobb tö...
 y ki „szétnézni“. Őn...
 st látom, milyen ko...

nista vezetők sem hi...
 a jutott a mi moz...

a pillanat, amikor a...
 egy hajó, mint egy...
 bregek s fent a tető...
 felcsendül a Hatikva...
 tőbben, mint a mi...
 n következők a pa...
 ajó el nem tűnik a...
 phaluok és chaluok...
 dnak! Mellettem sir...
 t, hogy ilyen han...

ennek — mondja —...
 lehetek velük...
 hajóról egy hangos...
 állatszik át hozzáuk...
 Hageibber!

Rézije. Vajjon arra...
 ret itt vajtott, vagy...
 be akar lépni, nem...
 ggibber örökre fog...
 z kétség nem férhet.

Jeszód

dekü befek...
 D jont ster...
 eren Hajje...
 lucainak.
 el Erec Jiszrdétt

gyfürdő!

styén

zolnokdoboka - m.)...
 közs-ény ellen...
 erem (rituális). A...
 felügyelet

ható!

KÖZGAZDASÁG

A cukor drágulása. A cukor hirtelen megdrágulásának okait egyes sajtóorgánumok a készletek lifogyásával igyekeznek magyarázni. Ezzel szemben a cukor áremelkedését kereskedői körökben a Cukorelosztó Központ (Oficiul Vanzare al Zaharului) működésével hozzák kapcsolatba, mely tudvalevőleg nagy cukorkészleteket halmazott fel, nyilvánvalóan azzal a szándékkal, hogy az ideai kampány végén horribilis haszonnal adjon túl a felhalmozott készleteken. A drágulás ódiuma így természetesen a kereskedői társadalomra fog hárulni. Természetes tehát, hogy a belföldi cukorkészletek helyett a kereskedők most külföldi cukor importjára gondolnak, mely által esetleg az árak leszorítása is elérhető. Kolozsvári importőrök magyar cukrot hoznak be. A tengeren érkező kristálycukor ára 32 lej ab Galac.

Megszűntek a kazánvizsgálatok körüli anomáliák. Tudvalevő, hogy a kazánvizsgálatok körül egy abszurd miniszteri rendelkezés következtében a legnagyobb fejtelenség uralkodott. E rendelkezés szerint ugyanis az iparfelügyelőség hatásköréből kivonták a kazánvizsgálat jogát és azt a munkaügyi minisztérium kebelében működő bizottságokra ruházták. Ez viszont arra vezetett, hogy a kazánok felügyelet nélkül maradtak és sok helyen már már robbanásoktól lehetett tartani. E lehetetlen állapot megszüntetésére a Kazánulajdonosok Szövetsége akciót indított, melynek kolozsvári körzete keddi választmányi ülésén megállapította, hogy a bejegyzés szabályszerűen megtörtént s így a szövetség megkezdheti működését. A körzeti szövetség két volt iparfelügyelőt szerződtetett a kazánvizsgálatok elvégzésére, akik már meg is kezdték kiszállásaikat.

Felszabadul a deviza Magyarországon. Budapestről jelentik: Illetékes helyen számolnak azzal, hogy a Nemzeti Bank még ebben a hónapban akkora devizamennyiséggel fog rendelkezni, mely a devizaforgalomnak rázkódattás nélküli felszabadítását lehetővé teszi és biztosíthatja. Ezzel kapcsolatban a „Magyar Hírlap” azt írja, hogy Smith Jeromos népszövetségi főbiztos nagyon kedvező jelentést küldött Genfbe a magyar szanalási akció eddigi előkészületeiről. A népszövetségi ellenőr megelégedéssel konstatálja, hogy a magyar kormány mindazon előzetes lépéseket megtette, amelyeket a kidolgozott program előir. Az aranyköltségvetés elkészítése folyamatban van, a tisztviselők létszámapasztását újabb 15 ezer hivatalnok elbocsátásával igyekszik lelkiismeretesen végrehajtani, megkezdődött a fölösleges állami hivatalok likvidálása és június tizenötödikén a nemzeti bank is megkezdte működését. A jelentés beszámol az általános gazdasági helyzetről is, mely elég garanciát nyújt a külföldi kölcsön mielőbbi folyósítására.

A Faegyesület új elnöke. Bukarestből jelentik: Az Erdélyrészi Faegyesület nemrégén megtartott közgyűlésén a lemondott dr. Groza Péter helyébe egy körzeti elnökökből álló ötös bizottságra bízta az egyesület vezetését. Ügyvezető alelnök Smilovits Jakab marosvásárhelyi tatermelő lett, aki az elnöki szék betöltéséig fogja vezetni az ügyeket. Az ötös bizottság június 15-én tartja legközelebbi ülését Bukarestben, amikor megválasztják az egyesület központi igazgatóját és rendezik az UGIR ral való együttműködés részleteit.

A mai valutapiac

Ma élénk forgalom mellett indult a piac, délfel az árak kiessé lanyhultak. A jegyzések a következők: Osztrák korona 312-318, magyar korona 410-430, cseh korona 666-670, svájci frank 40 00-40 20, francia frank 11 70-11 90, dollár 226-228, font sterling 990-995, olasz lira 10 10-10 20, dinár 2 60-2 65.

Valutapiac június 4-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1182, Berlin —, London 991, Newyork 230, Róma 10, Zürich 41 50, Bécs 670, Prága 32 50, Budapest 22, Varsó —.

Bukarest. Valuták: Napoleon 800, márka 54, leva 155, török lira 115, font sterling 980, francia frank 1210, svájci frank 40 00, olasz lira 1010, drachma 420, dinár 268, dollár 225, lengyel márka —, osztr. korona 33, magyar korona 24 50, cseh korona 670.

Zürich. Nyitás-Zárlat: Berlin 136-136, Amsterdam 212 5-212 5, Newyork 568 5-569 00, London 2456 50-2458, Páris 2952 50-2930, Milano 2472 50-2430, Prága 1662 50-1660, Budapest 65-65, Belgrád 687 50-687 50, **Bukarest 245-247 50, Varsó 109-109, Bécs 79 85-79 85**

Emelkedik a drágaság. Az „Argus” indexszámok között, melyek a drágaság hatalmas emelkedését bizonyítják. Az általános drágaság két és fél százalékkal emelkedett az előző havival szemben.

Az elrongyolódott papírpénz beváltása. Bukarestből jelentik: A Banca Nationala körlevelet intézett a pénzügyi igazgatóságokhoz és tiókiintézetekhez az elrongyolódott papírpénzek beváltása ügyében. Minden kopott és ragasztott papírpénzt beváltak abban az esetben, ha legalább két számjegy van rajta.

Hírek a román-magyar gazdasági egyezés meghiusulásáról. Néhány erdélyi lap meglepő hírt közöl arról, hogy úgy a román, mint a magyar kormány hivatalosan tudomására adta az érdekképviselőknek, melyek a gazdasági egyezés alapján hozzákezdtek a függő pénzügyi kérdések rendezéséhez, hogy ne folytassák a ratifikáció irányában megindult tárgyalásokat. A verziók szerint az egyezés ratifikálásának meghiusulása az erdélyi pénzügyintézetek magatartására vezethető vissza. Érdeklődünk a hír valódisága felől az erdélyi pénzpiac egyik vezetőegyhéniségénél, aki kérdésünkre azt a felvilágosítást adta, hogy az erdélyi pénzügyintézetek vezetői semmit sem tudnak az egyezés ratifikálásának akadályairól. Tény az, hogy az

erdélyi bankok egy tárgyaláson a főbb alapelvekben már megegyeztek a budapesti pénzügyintézetekkel és e tárgyaláson úgy határoztak, hogy a részletkérdésekre vonatkozólag a tárgyalásokat folytatni fogják. Annál meglepőbb, hogy így, minden átmenet nélkül a ratifikálás meghiusulásáról érkeznek hírek, holott az egyezménytervezetben lefektetett pontok végrehajtása éppen az erdélyi pénzügyintézetek, jelzálogadósok és értékpapirtulajdonosok szempontjából bir rendkívüli fontossággal.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

R. Bernát, Saint Nazaire. Levelét megkaptuk, de tartalma nem elegendő ahhoz, hogy cikket írjunk belőle a délamerikai kivándorlókról. Ha újabb leírásokat fog küldeni, akkor bevezetésül ezt is felhasználhatjuk.

I. L. Beclean. Egyáltalán nincs tudomásunk róla, hogy a német kormány be akarja váltani a háboru előtti márkabankjegyeket.

S. Majer, Zaul de câmpie. Amerikába szóló utlevéllel csakis úgy utazhat Szíriába, ha a bukaresti népjóléti minisztérium kivándorlási osztályánál megfelelően korrigáltatja utlevelét. A francia vizum, melyet Kolozsváron is megszerezhet, ezer lejtő kerül. A hajójegy árát megtudhatja az Uj Keletben hirdető hajósvállalatok valamelyikétől.

G. Mór, Valea lui Mihai. Egyáltalán nem indokolt a panasza, mert összes eddigi leveleire válaszoltunk. Jelenlegi levelét is illetékes helyre juttattuk, ahonnan megfelelő felvilágosítást fog kapni.

Zsák Zsineg Kötél
HAVAS DEZSÓ
TIMISOARA

Villamostelepek
építését garancia mellett vállalja:
Zsigmond János
elektrotechnikai vállalata és mérnöki irodája
Cluj-Kolozsvár, Str. Vlahuța (volt Bolyai-u.)
Ujjonnan berendezett modern nagy gépjavitó- és tekereselműhely. Szakszerű javítások és átkerceselések. Gyenge áramu és magas feszültségű berendezések. — Hálózatok tervezése és építése

VELMA SUCHARD
CSOKOLÁDÉKÜLÖNLEGESSÉG.

Zsák PONYVA
Vétel! Eladás
Kölcsonintézet, javítóműhely
Albala Izso Timisoara
II., Piata Traian 2. szám. Sürgőnycim: Albala Timisoara-Fabrica
Interurban telefon 60

KEPES ELEK orvosi kölszerész Oradea-Mare
Női és férfi óvszerek nagy raktára
Sas-passage — Saját készítésű sörvőkötők, haskötők és mülábak

A halhatatlan szavak ... és a természet elcsendesedik és a vihar elmúlik

6 felvonás

VIHAR

OCTAV MIRBEAU regénye után

Csütörtöktől kezdve június 5-én a **SELECT** mozgóban

IVAN MOSZKOVINE a száj párisi művésze

6 felvonás

OCTAV MIRBEAU regénye után

Csütörtök
SZÉ
A
Csütörtök
Sz
so
Péntek:
Pr
Szombat
he
Szombat
14
Vasárnap
za
Vasárnap
14
Hétfő d.
me
Hétfő es
sz

Sele
Nagy re
ritett tá
nak isme
delgetett
Utár
Sfinx”.
tave Fau
Bertini
pében.
164-19

Az o
fürdőjét
esetleg
A bé
tudhatók
beadandó
Orade

az arco
a
Kapha
franco
vidékre
mas utá
EGÉSZ
ZONGO

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3.-, vastag betűvel 6.- lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Állástkeresőknek 30% kedvezmény

Perfect magyar és román gépirónó azonnalra átlást keres. Leveleket „Gépirónó“ jelígre a kiadóhivatalba kérek.

Orvosi és fogorvosi műszer és berendezési tárgyak eladók, Fötér 12, I. 24.

Két urilány vagy 2 fiatalember urfi családnál kosztot, vagy teljes ellátást kaphat. Cim: özv. Deutchné, Postakert-u. 7.

vendéglőmet Román-szentgyörgyön Ujonnán átalakított helyiségemben megnyitottam. Grün.

HUNWALD

ÜVEGSISZOLDA és tüköryár. Táblaüveg raktár és üvegezési vállalat. Hibás tükrök újrafoncsorozása.

Suche ein deutsches Fräulein zu Kinder und eine gute Köchin isr. Adresse bei der Administration. 7800

Két konfekciós segéd. jó eladók, azonnalra vagy júliusra felvétetnek. Szombaton zárva. Ajánlatok Goldstein Márkushoz Petroseni, küldendők. 7298

Keresek megvételre belvárosban, vagy belvároshoz közel kétszobakenyhas csinos és modern, vétel esetén elfoglalható házastelket. — Ertekezni: „Gratis Kurir-nál, Minorita-u., d. e. 10—13-ig.

אני מבקש למכור בחור או עלמן בלא בניס אשר לא הוגע בן שלשים ויודע נון ולנחה בנינות אשר יצלה לקבל פה משרה אבל עדה גדולה א-מ-מ-מ-מ-מ-מ-מ-מ-מ אשר אלה לו יפנה לעד-מ-מ-מ-מ-מ-מ-מ-מ-מ מהעדה הזאת ומשם יקבל מ-מ-מ-מ-מ-מ-מ-מ-מ מקום אחר יפנה.

Alkalmi vétel. Kivándorlás miatt kisebb birtok gazdasági épületekkel eladó. Cim a kiadóban.

Perfect gyors-ér gépirónó azonnali belépésre állást keres. Leveleket „Elsőrendű munkakereső“ jelígre a kiadóba kér.

Eladó egy tizedes mérleg, Erzsébet-ut 6.

Dadogók selypitők, később megsiketültek és egyéb rendellenességben szenvedők kezelését és tanítását vállalom, Nagy L. gyógypedagógus, Cluj, Dohány-u. 7. 7306

16 kötetes Magyar Lexicon a kiadóban nagyon olcsón eladó.

Barzel

Fierarie Vasüzlet

Cluj-Kolozsvár, Piața M. Vit. 13

Telefon 1049

butort, zongorát

Marosvásárhelyre SZÉKELY és RÉTI ERDELYRÉSZI BUTORTGYÁR RÉSZZV.-TÁRS. hatortor...

Govora fürdő

Kitünő hatású a szifiliz, reuma, vérszegénység, érmeleszesedés, idegbajok stb. gyógyítására. Modern fürdő és fizioterápia, a legújabb gyógymódokkal.

Hotel Palace

modern kényelemmel berendezve. Gyógyvizes házi fürdő. Étterem. Az 1. és 3. számú hotelek a társaság kezelésében vannak. Kies villák. Változatos szórakozás, hangverseny, sport, kirándulás. A hotelben és étteremben maximális árak vannak. Junius hónapban 30%-os kedvezmény. Információt ad: Hotel Palace, Govora, judet. Mehedinți.

Elektro-, radio- és mechanoterápia. Hydroelektikus fényfürdők és szénsavas fürdők. Inhaláció, pulverizáció, ugyszintén pneumatikus kamarák.

Maximális árak!

Maximális árak!

A tavaszi divat legszebb anyagjai nagy választékban megérkeztek

Grünwald és Steiner

női divatkülönlegességek áruháza Cluj, Piața Unirii No. 12. Telefonszám 9-61

Kiváló minőségű, kellemes és üdítő

tordai sör

Gyár: Turda, telefon 5. Főraktár: Cluj, telef. 394

Prima Brill-tele géphajtószij minden méretben kapható Grossmann Jenő Nagyvárad Baross-utca 10 Sürgönyeim: Grossmasin. Telefon: 2-86

A legszebb zsidó regény!

Nagy kedvezmény az Uj Kelet előfizetőinek

Megjelent a „Kadima“ nyomda és kiadóvállalat kiadásában a legnagyobb dán zsidó regényíró, MEIR AARON GOLDSCHMIDT háromkötetes hatalmas regénye, az:

„Egy zsidósors“

a regényt GISZKALAY JÁNOS fordította. A három kötetből álló regény bolti ára gyönyörű kiállításban 200 (kétszáz) lej, amatőrpéldányok finom famentes papíron a három kötet 300 lej

Előfizetőknek a rendes kiadás 140 lei (60 lei engedmény), amatőrkiadás 220 lei (80 lei engedmény)

Az „Egy zsidósors“ csak korlátolt példányszámban jelenik meg, figyelmébe ajánljuk az Uj Kelet előfizetőinek, hogy megrendeléseiket (utánvétellel vagy az ár postai beküldésével) mennél hamarabb eszközöjék (Cluj, Str. L. Pop 10.)

BEJEJELTETVE... HÍVATAL 18... 1924 június 7... A zs...

1924 június 7

A zs

A három a legmelegebb jeddő, valami amit a tavasz még elvetélte kiütkezés ünne vásznak, a bel nepe és van befejezettség, test és lélek j Sövuót, az az gyümölcsérés. solyog az első mény még m igéret. Érett, mölcs, de csak milyen lesz a És ha volt a napja tőkélet szimbólumáva. Sövuótunk az hetek ünnepe amelynek nap szám szimbólu Sövuótunk az

Hét évvel történetének esztendő szét hirdetését. A mámoros, lel nap volt az! bizonytalan val, valamint de a nyár me a kalásziütök hosszú eszten is várunk: ban eltöltött érettek. De m vetettünk ki építés munká font öt eszt junkon mentő nak. És bizo vető első es nagy családás végre megérti zsengek gyüm világ zsidóság belé magát az Amerika zsidó tat utat ne országépítő p nek a világ és éppen mos lyen végre E és rátalált ar mégis legröve zsebig vezet. örvendeztető Hajjeszód-mu Balfour-dekla igazán a hete ünnepe.

De a zsen a mi munkán már felénk v az általános A mi kicsiny de gyönyörű dök falujára ötszáz zsidó l mentek, azok török a görn teljessé lett az Az első zsen Sövuót ünnepe lyog az első e